

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

SZERKESZTŐI IRODA:

Belkírlő: A 16. sz. hová a lap szellemi részét illető közlemények
czimzandók.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DIJA:

Vidékre postán, vagy helyben házhoz hordva
Egész évre 16 ft. Negyedévre 4 ft.
Félévre 8 ft. Egy hóra helyben . . . 1 ft 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik az „Ellenzék” mindennap, a vasár- és ünnepnapok kivételével.
Kéziratok nem adatnak vissza.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvár, Belkírlő-utca 16. szám.

A HIRDETÉSI DIJAK

alku után állapítottak meg. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr.

Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt nyújt
a kiadó-hivatal.

Nyílttérí czikkok

gármond sora után 20 kr. fizetendő.

A mesterinas.

I.

Egy fontos momentumot akarok megemlíteni, melynek igazsága mellett a tapasztalat élenk tanuskodik. Oly országokban, hol az ipar virágzik, szembetűnő azon körülmény, hogy az egyes iparágak művelése meghatározható családi körökre szorítkozik. Nem kizárólagos igazság ez, nem is volna jó, ha így volna; de nagy átlagok szerint így van. Nálunk is így volt, míg a czéhiek fenállottak. Kisebb városainkban ma is ki lehet mutatni, hogy melyik család foglalkozott eszméniasággal, melyik a vargamelerséggel, melyik a szíjgyártósággal és így tovább.

Ha e tény, a törvény által temetett kényszerhelyzet idézi elő, akkor az nagy baj, mert kiváltságra vezet ez kasztot alkot; de ha ezen alakulást a mesterséghez való előzetet hozza létre, akkor abban az ipar felvirágzásának igen fontos tényezőjét látom.

A fiu megtanulja a mesterséget apjától, megszokja azt kizárólagos kereseti forrásnak tekinteni, ahhoz fűződik gyermekkorának emlékei, arról beszélnek a családi hagyományok — s midőn kilépve az életbe, önálló mihelyt nyit, már bírja a küzdelem legfőbb sikerét, a pályához való ragaszkodást és előszeretettel.

Műhelye örökség; mestersége nem levél; czéglíratra ezimer.

Gyalunak, árnak, kalapácsnak hagyományai vannak. E bárdal a nagy apa „remekelt”; édes apja ezen vésővel járta meg Nagynémetországot; öreg apjának nagybátyja ezen furót használta a csehláda készítésnél. A műhelyben klenidiumok vannak, mint a főnemes gyertyatároló.

Mesterségében van büszkesége. Az a tudat, hogy apja, nagy apja, dédapja szintén ezt a mesterséget folytatta, fölemeli őt, növeli önbizalmát és serkenti kitartását. Az örökségnek kötelező ereje van: folytatni a régen megkezdett utat, fenntartani a czéh hírért-nevét, az előrehaladott viszonyok között is megtartani az elfoglalt posztját: mindez becsületbeli kötelezettségé lesz.

A haladás pedig majdnem szükségszerű. Az apa átadja tapasztalatát a fiúnak, a fiu új fogásokat fedez föl azok alapján, s azokat közli az unokával. Tehát egyik sem vesződik az abcsével, hanem ott folytatja, a hol előde félben hagyta. Oly kulcsa ez az iparfejlődésnek, melyet az iparosok közfelfogása, a műhelyben élő megszokás létrehozhat, de melyet törvényhozásilag sem ki-

mondani sem szabályozni nem lehet és nem is kell.

Ez a szokás meg volt a magyar iparosoknál is a czéhiek idejében, s ennek a szokásnak a lélektani előnyökön kívül az a gazdasági előnye is volt, hogy az iparos, az akkori idők kívánalmához képest, jóra való nevelésben részesült. E nevelést igen praktikusán egészítették ki a vándorévek. Világot láttak, idegen műhelyekben dolgoztak, nélkülözni tanult, önállósághoz szokott, tapasztalt. Ez volt az ő ipariskolája és iparmuzeuma.

És minő nevelésben részesül manapság a mesterinas?

Kezdem még előbb és azt kérdezem, hogy minő elemmel egészíti ki magát az ipar?

A mesterember, ha a vagyoni jólét bizonyos fokára emelkedett — vagy maga fölhágy őrületével — vagy ha ezt nem is teszi — gyermekének magasabb nevelést ad s urra műveli ki. És minő urra boldog isten! Kérdezzék meg Magyarországnak ötvenéves kenyerkereső irástudóját, a napdíjasoktól föl a kuriai bírákig, s a népiszkolai tanítóktól az egyetemi tanárig. Mennyi sovár szem tekint ezen urak közül egy tökélet gyűjtő s a hátrahagyandó család existenciáját biztosító ipartelep felé!

Majdnem bizonyosra lehet venni, hogy a legtöbb esetben csak azon gyermekét adja az iparos mesterségre, a melyik a tanulásban értelmetlennek és fegyelmezhetetlennek mutatja magát. Ekként kicsinyli maga az iparos osztály a saját mesterségét. És ez az éremnek még szebbik fele.

De a mesterinasok nagyobb tömege — melylyel az iparos osztály önmagát kiegészíti — nem a mesterek gyermekeiből áll. Még kevésbé a kereskedők, földművelők vagy honorátoriok gyermekeiből.

A nagyobb tömeget, zséler-embekek és napszámosok árván maradt gyermekei, a városi cselédség elzúllott fattyuhajtsái, tönkrement parasztagadók fia alkották. Ha nem bír a vásott gyermekkel a szülő, a kántor s a falu: mesterségre adják. A mesterek beveszik, mert ingyen munkaerőhöz jutnak. De nem a mihelyt hézagát egészítik ki velük, hanem a háztartási hézagot. Nem tanuló az náluk, hanem cseléd. Arra való, hogy legyen a kit küldözzön a májuszter, s a kit nyakon üssön az öreg legény.

Ennek a szegény gyermeknek teste, lelke tengődik. Fejlődése lehetetlen. A mesterséget megtúlja, mielőtt megtanulná. Czémmeister nincs, a ki rendet tartson; atyamester nincs a ki gondját

viselje; az iparhatóság pedig nem gondol vele.

Hogyan fejlődik ezen clemből képzett iparos és virágzó ipar?

— A fumei regnicoláris bizottság tegnap délen 12 órakor ülést tartott. Az ülésen Cziráky János gróf elnökelt; előadó Falk Miksa. A kormány részéről jelen voltak Tisza Kálmán miniszterelnök, Pejacesvich gr. horvát bán, Bedekovich Kálmán horvát miniszter és Szapáry Géza gróf fumei kormányzó. A bizottsági tagok teljes számmal voltak jelen. A fumeiek kijelentették, hogy elaboratumukat, az igazságszolgáltatásra vonatkozó pont kivételével, vizsgálónak és a magyar munkálathoz csatlakoznak. A horvátok azon óhajuknak adtak kifejezést, hogy az ő előterjesztésük vételessé tárgyalás alapjául: indítványukat a bizottság elfogadta, s tárgyalta az előterjesztést délután 2 óráig, a mikor az ülés véget ért. A tárgyalást délután 5 órakor folytatták.

— A Journal des Débats ironikus hangon emlékszik meg Hoyos gróf beszédéről, melyet Grévyhez intézett, de azután így szól: Mikor Hoyos gróf a népek érzelmeiről beszélt, talán azt akarta vele érteni, hogy a szlávok és magyarok nem viseltetnek ellenséges érzülettel Franciaország iránt s a habsburgi monarchiának a berlini kabinettel való szövetségeért sem igen lelkesednek. A czikk következő szavakkal végződik: Ausztriának nem áll érdekében a hármasszövetségnek Francia- és Oroszországgal szemben nagyon agresszív jellegű adni. Ha Noi körül utolsó hírek szerint semmi újabb esemény nem történt.

— A krakkói rendőrség május 30-án elfogott egy fiatal embert, a ki éjjel szocialista kiáltványokat terjesztett. A kiáltvány alá a „kelet-galicziai lengyel szocialisták” vannak írva és a kelet: Krakkó, 1833. Az elfogott egyén lakásán megtalálták a betűket, a melylyel a kiáltvány nyomtatva van. Egy más helyen pedig rejtegetett nyomdász-szerekre akadtak, egy nagyobb példányval egyetemben. A foglyot átadták a fenytörvényszéknek.

— A spanyol és portugáli miniszterek kölcsönös engedmények mellett a kereskedelmi szerződés alapjait megállapították. A jegyzőkönyv a szerződés leglényesebb pontjait tartalmazza.

— Rómában a Sciarra téren az Oberdank emlékére rendezett ünnepély alkalmával történt rendzavarás miatt folyamatban volt esküdtzéki tárgyalás ma ért véget. Mindazokat a vádlottakat, kik az „emberi jogok védelmére alakult egyesület” helyiségeiben rokonozatlankodtak az idegen állam ellen való izgatás és felség sértés vádjai alól felmentették. Tondi és Passera vádlottakat sajtókihágás és Ferrarit, a Colonna-téren tett felség sértő nyilatkozata miatt egy-egy évi várfogságra és 500 lírányi pénzbírságra ítélték. Nagy vádlottat őrség sértés miatt a fenytörvényszékhez küldték át. A törvényszék épülete előtt egybegyűlt tömeg tetszéssel fogadta az ítéletet és tüntetést a felmentettek mellett.

miképen toltassam ezt a tárczát, azt már nem tudom, Igen! Ha már a színház előtt vagyok, természetesen keresztül jövök a városháza alatt, aztán meg sem állok addig, míg a nyári színház elé nem érek.

Ha valaki kérdezné tőlem, hol a nyári színház, azt felelném: menjen le a monostor-utczán, forduljon be a sötétér-utczába s menjen addig, a míg egy irtalmatlan nagy fehér kalapot nem talál.

Annak a nagy fehér kalapnak az árnyékában megtalálja Krasznay Miskát, a hol Miska van, ott a színház is, mert Miska mindig az előtt lábatlankodik.

Hanem azt mondom, nehogy elvéte a dolgot s Váradi Miklóst találja megszólítani — annak is fehér kalapja van — mert az most úgy tele van angazsabóval, dalauzival és dicsőséggel, hogy bizony nem állok jót, ha valjon nem-e azt feleli: le innen paraszt, ez az Olymp. És ha csakugyan megtegné, mert mindenre készen kell lenni, én annak a színház kereső ipének előre megadnám a jó tanácsot, hogy a Miklós beszédére azt felelje: pardon, nem a színházat, a szamosvölgyi vasut indóházát keresem, mert magam is ráéreztem egy picinyke szamosújvári dicsőségre, meg egy kis hurutos lovesre.

Nyakamba vettem a sötétet s a hol legsűrűbb a bozót, legzajosabban csiripol a madár, legkábítóbb a borostyán illata s legkedvesebben csacsog a Szamos, ott vizeztem meg magamat tédig a harmatos fűben.

Elnöki zárjelentés

az 1881—83-iki országgyűlés 1883. május 28. napján bezárt 2-ik ülészakaról.

(Vége.)

VIII. A honvédelmi miniszter törvényjavaslatának szövege ezen ülészakban 5, a mult ülészakról szentesítés végett felterjesztve maradtak e tárczánál 3. — Szentesített és kihirdetett ezen ülészakban 6; u. m.: A megszállott tartományokban s Dalmácia déli részeiben fölmert zavarok következtében elhalt hadseregbeli, hadtengerészeti és honvédségi egyének segélyére szorult özvegyei és árvaiknak ideiglenes segélyezéséről szóló (1882. XXIV. t. czikk). A császári és királyi közös hadsereg katonái nevelő- és tisztképző intézeteinél magyar koronásországbeli ifjak részére adományozandó 120 alapítványi helynek felállításáról szóló (1882. XXV. t. cz.) A véderőről szóló 1868. XL. t. cz. módosításáról szóló (1882. XXXIX. t. cz.) Némely magyar gyalogezredbeli zászlóaljaknak az újonnan alakítandó és az 1883. évtől kezdve nem a magyar koronásországból kiegészítendő gyalogezredbe kivételesen való beosztásáról szóló (1882. XLII. törvényczikk). Az 1883. évből kiállítandó újonc- és póttartaléki jutalékok megajánlásáról szóló (1883. IV. t. cz.) Az V. és VI. csendőrkörületi parancsnokságok létszámát állományának ideiglenes kiegészítéséről szóló (1883. XXVII. t. cz.) Szentesítés végett felterjesztve van 2, u. m.: Az 1882. XXXIX. t. cz. 4. §-a 14-ik pontjának kivételének alkalmazásáról; — a magyar királyi Ludovika Akadémia felállításáról szóló 1872. XVI. t. cz. módosításáról szóló törvényjavaslat.

IX. Miniszteri és egyéb előterjesztés benyújtott 35, a mult ülészakról függőben maradt 3. Ezek körül tárgyalatot 17, a képviselőház tagjai közt tudomásvétel végett szétosztottatott 14, a letárgyaltak közül kiemelték: 1. Az 1883. évi államköltségvetés előirányzata (budget), mely a letárgyalás után törvényjavaslat alakjában is benyújtott s mindkét ház által lett elfogadás után királyi szentesítéssel megerősített, s mint 1883. III. t. cz. kihirdetett, a mint azt a pénzügyminiszteri tárcza rovatában feleltem. 2. Az 1881. évi állami házszámáról szóló törvényjavaslat az országgyűlés mindkét háza által hozott egyhangzó határozata szerint a kormánynak a felmentvény megadottat. 3. A Magyar- és a Horvát-Szlavon országok közt 1880. évre eszközölt beszámolás, ezek szintén egyhangzó országos határozattal intéztettek el. 4. A Tirolba az olasz határon át szállítandó gabona és hüvelyesek után járó vámoknak ideiglenes hatályon kívül helyezéséről szóló. 5. Az államjóságok eladásáról s ennek eredményéről szóló, 6. az 1881. évből adományok kiadásáról s hitelutalásokról szóló, 7. a magyar kir. államvasutak részére beszerzendő 600 teherszállító töltőterhelési hányszor az 1883. évre, 8. a m. kir. Ludovika Akadémia 1882. évi állapotáról, 9. az élethosszra kinevezett s alkalmazást nem nyert megyei közbiztonsági volt közegek végkielégítéséről, 10. a képviselőház pénztári bevételei és kiadásairól 1881. szept. 24-től 1882. évi december végéig vezetett számadások. Függőben maradt 8, u. m.: A margittfalvaszomolnoki helyi érdekű vasut építése iránt kiadott engedélyokmányról. A községzombathelyi helyi érdekű vasut engedélyok-

mányról. A Tisza és mellékfolyóinak hidrográfiai felvétele végett központi hidrográfiai hivatal felállításáról. Az 1881. LII. törvényozikk végrehajtásáról. A beszercebányabrezovai és a piski-vajdahunyadi másrendű vasutak engedélyokmánya kiadásáról és ezek kiépítése és felszerelése iránt a magyar királyi központi vasúti igazgatósága és a magyar országos bank közt a pénzügyminiszter jóváhagyásának fenntartása mellett kötött szerződésről. A szigetkamara-rónaszi és szigetkamara-sugati keskeny vágány helyi érdekű vasutak engedélyezéséről. A békés-pusztaföldvári helyi érdekű vasut engedélyezéséről s végre a rétszilasszegzárdi helyi érdekű vasut kiépítése iránt adott engedélyről szóló miniszteri előterjesztések, melyek közül az 1—3. sz. alattiak még az 1-ső ülészakban, a 4—10. sz. alattiak pedig ezen ülészakban a közlekedésügyi s részben a pénzügyi bizottsághoz is tárgyalás és jelentéstétel végett áttették.

X. Végre feleltem még, hogy a miniszterelnöknek a képviselőházhoz intézett átirata szerint az ország zászlós főmoltóságai közül ő felsége által 1882. november 24-én gróf Festetics György koronőr, magyar királyi főudvarmesterré, gróf Erdődy István magyar kir. főlovászmesterré nevezettek ki.

Később gróf Festetics György elhalálozása után ugyancsak mult évi november 30-án az országosan egybegyűlt főrendeknek és képviselőknek 1-ső elegyes ülésében okányi Szilágy József v. b. t. tanfőnök, a szent István és Lipótrendnek nagykeresztvesztő közfelkiáltás után koronőrre választott s ezen választás császári és apostoli királyi ő felségének a miniszterelnök ellenjegyzésével ellátott kegyelmes leiratával megerősített.

XI. A képviselőház ezen befejezett 2-dik ülészakában az előfordult összes tárgyak elintézésére 131 országos ülést tartott és 1550 határozatot hozott.

Kelt Budapesten 1883.

Péchy Tamás, s. k.
a képv. ház elnöke.

A czár manifestuma.

A czár manifestumát a koronázás után rögtön közzétették. A manifestum a következő bevezetéssel kezdődik:

„Isten kegyelméből mi Sándor császár és minden oroszok uralkodója, Lengyelország királya, Finnland nagyhercege stb., miután isten akaratából fejünkre tettük császári elődünk koronáját és a szentelt olajjal fölkenettünk, halát-adunk istennek, a kinek parancsára végrehajtottuk az elődünk által reánk hagyományozott és nekünk valamint Oroszország minden hű bűnnek szent cselekményt. A királyok és birodalmak nagy vezére áldja meg azt a napot és órát a mikor mi az ő jelenlétében megújítjuk az ünnepélyes fogadást és meghívást erre az egész orosz haza jámbor hite és imádsága által és időtől fogva szentelt helyre.

Támogassa az ő mindenható szelleme szuverenitásunk hatalmát és látogasson meg bölcseséggel és erővel a nyugtalanságok elnyomására, a rend és igazságosság fenntartására, a népek a vallás tanairól való fölvilágosítására, megszüntetésére az engedelmességben és a törvény iránti kötelességben, megővésére minden ember jogainak és szabadságainak, a közbiztonságnak, és

tér fekete sarát, mely csak a cipőt rondítja el.

Aztán ezt a közönséget, mely úgy van színészeivel, mint az anya leányaival. Mikor felnőnek, elviszik őket. S ez a jó bolond közönség neveli őket tovább. Azok a háládatlanok pedig mennek, mint a vén leány örömmel, csak vigyék. Pedig annak a keresési uti fényes palotának „Nagy a fénye, nagy az árnya.”

Bizony isten, annyira jó embere vagyok Gabányi Árpádnak, hogy örülnek rajta, ha kifütyülték volna.

Gámbi.

Papirszeletek

az asztalfiókból.

Szép dolog az a viharzengés, midőn dörgedelmes szavával megszólal a felhő, záporhullást olvaszt párával a villám s reng az őserdő, mint egy itéletnap trombita; de igen sokszor szívesebben hallgatok csendes alkonyon harmatos fűben a sáskazengést, mely édes harmóniába olvad össze a tücsök énekével és a szunyog döngésével.

Csodálatos nép a színészek. Vándor madarak fészekenél, bűjösök menhelyeknél, hősök csata nélkül. Hősei a nemzeti kultúrának és saját nyomoruknak. Előttök hánykodás, elemük taps, alkotásuk muló szírvány, nevük komédiás. Olykor király — s gyermeke éheznek, mások bolond s otthon Dantet olvassa.

A nagy fénynek nagy árnyéka van. Még a fűszálnak is van árnyéka, hát még annak az őserdőnek, melynek talaját vértel trágyázták. Népek vérével, népek szabadságával.

Darvin kiválasztási elmélete igaz lehet a ter

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1883. június 1.

Természet — Isten.

Szent Természet! dicső templomdba lépek,
És lelkem lerázza nehéz bilincseit,
Érzem áradatát az illatos légnél,
Éldözölve búlni felem a lomb s csalit. —
Mint a harmatszóppa s a végtelen tenger
Oly nagy s dicső vagy Te, s oly kicsiny az ember! —

Templom ez itt, a természet szentegyháza,
Hol minden falevél zengi dicsőseget,
S minden fűszál a szent ígét magyarázza,
Az örököl élet végnélküli vége.
Bölcs vagy s mindenható; erős, rendületlen,
Rombolásaidban és teremtedben.

Templom ez, s te magad építetted így föl,
Te állítottad e százasok tölgereket,
Melyek mindenike koronás fejével
Mint megannyi oszlop — a felhőkig mered.
Virágokból száll a tünjén illatja,
Madárral szótárok szent harmoniája.

Templom ez, — eljöttém imádkozni ide,
Kéblere borulni az édesanyának.
Én, — dicső remeked egy kicsiny porszeme,
Egy csöppje a zajgó világocseának,
Melyre rá lehetlél, s a nagy mindenségbe
Helyezted, hogy éljen s nevedet dicsérje.

Templom ez, eljöttém imádkozni benne,
De hová forduljak? Merre vagy teremtem?
Tekintsek nyugatra? Tekintsek keletre? . . .
Keresselek itt lenn? Keresselek ott fenn? . . .
Akihol! . . . mert hiszen tied a végtelen!
Rád találok, látalak s minden helyen.

S míg a föld kihajtja csiráját a magnak, . . .
Míg a fa virágot nyit, gyümölcsöt fakaszt, . . .
Míg millió férgek nyüzsgöve kutatnak, . . .
Míg ébredést álom követ, tél meg tavaszt —
Porba borul a por, hogy Téged dicsérjen
Alkotó Természet, . . . mert Te vagy az Isten!!

Gábányi.

Innen-onnan.

Benézek a színház udvarára, üres már a fészek régen. Olyan ez a téli színház most, mint ősszel a mező. Kihalt minden élet belőle.

A hárs-levelek azt suttoják, lesz még szülő s lány kenyér, a mire én mosolyogva jegyzem meg, hogy igen is lesz, csak hogy akkor ti már versenyt szaladtok az ördög-szekérrel vagy repültök az utczán végig s lesztek a helynek, melynek ma diszei vagytok, szemete. S a mint megénekeltem születéseket, ugyanugy megénekeltem halálotokeit szép rythmusos prózában. Mert hát sok mindenről lehet írni, de olyan igaz lélekkel, olyan keservesen semmire se, mint a sárguló lombokról, elhervadt levelekről, elhangzott dalról, utolsó szerelemről, elmúlásról, vándor-madarokról s több ilyenről.

Okos ember ugyan el nem olvassa; de sirva fakad rá valamennyi backfisch s kicsiny szívében az okadatolhatatlan bú édes keserve kél.

Ugy-e kérem, tudom a módját? Az igazat megvallva a módját tudom, de hogy

a jólét fejlesztése és hazánk dicsősége érdekében.

Azon kívánság által lelkesítve, hogy ezen szent és ünnepélyes napon minden alattvalónkra kegyelmesen tekintünk, szívünk belső sugallatával egyezően azokra is kegyelmes tekintetet vetünk, a kik nagy szükségben és szorongatásban vannak — azokra, a kik eszközök elégtelensége, szerencsétlenség vagy oly körülmények következtében, a melyek hatalmunkon kívül álltak, nem képesek teljesíteni minden kötelezettségeiket az állam iránt; mi azokat sem zárjuk ki a császári kegyelmünkől, a kik büntetett vagy gonoszakkal homályosították életüket, de félreértésből vagy gondatlanságból, vagy a kik súlyos bűnöket követtek el, és ezekért szenvednek, a mennyiben a törvény által rájuk szabott büntetéseket alázatosan és engedelmesseggel tűrik és így bocsánatot vagy legalább sorsuk enyhítését érdemlik.

Az ezután következő rész tizenhat fejezetre oszlik, a melyek közül az első ha a hátralevő illetékekről, adókról, díjakról, bírságokról, kisebb hiányokról stb. szól, a melyek nagyrészt elégedni a czár. Ez a fejezet a legszegényebb osztályok millióin segít.

A 7. fejezet büntetéseket és bírságokat enged el. Egyik pontja kimondja, hogy az itt nem említett büntetéseket és kihágásokat járó összegek egy harmadra szállíttassanak. A 300 rubelt meghaladó bírságok az összeg erejéig leszállíttatnak. Azok, a kik fogházbüntetést szenvednek, de polgári jogaitól nem fosztatnak meg, szabadon bocsátandók; azoknak pedig, a kik polgári jogaitól is megfosztatnak, a fogság egy harmada elengedtetik. A Szibériába vagy a birodalom távoli vidékeire száműzöttek, az előbbieket az ítélet érvényességétől számítva tizenöt, az utóbbiakat tíz év múlva szabadon választathatják lakásukat a birodalom és a tartományok fővárosainak kivételével.

Az örökös szolgaságra ítélt keleti Szibéria főkomáromjának ajánlatára nyújtottak és kisebb büntetések szintén ezen az uton egyharmadra leszállíttatnak. A közigazgatási uton vagy községek által Szibériába száműzöttek három évi jó magaviselet után visszatérhetnek Oroszországba, csak abba a községbe nem, a melyből elküldettek.

A politikai bűnösökről a 15-ik fejezet ezt rendelí:

„Midőn az istentől nyert kegyelmezés és megbocsátás jogával azok iránt élünk, a kik a törvény ellen vétettek, ezen manifestumunkkal azon súlyos bűnösöket is kegyelmünkbe akarjuk zárni, a kik jó magaviselet és szorgalom által teljes erkölcsi újjászülésük jelét adták. Nem kételkedünk abban, hogy olyanok, a kik ösztöne bántat, a kötelesegtől utólag való visszatérést tanúsítanak, a kik a trón, a haza és törvény iránti hűség szent esküjét megszegtek és állami büntetéseket követtek el, mi tehát elhatároztuk, hogy a bűnösök ezen osztálya elhárított, a melyből koronázásunk napján a kegyelem útját.

Nem zárva ki tehát az állami büntetéseket azon könnyítések, a melyeket a 7. fejezet nyújt, megengedjük:

1. A belügyminiszter belátása szerint megadhatja a 7. fejezet könnyítéseit a száműzött és nehéz munkára ítélt állami büntetetteknek.

2. A belügyminiszter külön jelentést terjesszen elnök azokról, a kiknek maguk-viselete nagyobb könnyítést is látszik érdemlenni.

3. A belügyminiszterre bízuk, hogy jelentést tegyen nekünk a közigazgatási uton száműzöttek vagy rendőri felügyelet alá helyezett állami büntetettek, a kik bűnök természeténél vagy megbánásuknál fogva elnézést érdemelnek; továbbá, hogy megvizsgálja a bizonyos helyen való lakás tilalma azokra nézve, a kiknek visszatéré-

se összeegyeztethető a rend és nyugalom érdekeivel.

4. A belügyminiszter terjessze elnök azon folyamodást, a kik az állam elleni vétések következtében önként kivándoroltak, de most visszatérni akarnak és a trón iránti hűségeik által jóvá teszik előbbi hibájukat.

5. Az állam elleni mindazon vétések, a melyek 15 év előtt követettek el és a koronázás napjáig nem jöttek népfenyre, elfeledtetnek és elkövetőit nem üldözhetik a bíróságok.

6. A Kaukázus azon lakói, a kik különböző időben közigazgatási uton a kaukázusi mozgalmakban való részesség miatt száműzöttek, teljes kegyelmet kapnak.

7. Azok, a kik részt vettek az 1863. évi felkelésben Lengyelországban és a nyugati tartományokban és azok, bármely országhoz tartozzanak, a kiknek az 1863., 1871. és 1874. évi rendeletek megtiltották eddig a fővárosokban, Lengyelországban és a nyugati tartományokban való lakást, állami vagy választott hivatal viselését, a korlátozás alól felszabadíttatnak. Ebben a körülményben nem részesülnek, a kik a felkelés érdekében gyilkoltak vagy gyújtogattak. Ezek a büntetettek, ugy szintén azok, a kik az 1863. évi felkelés következtében Szibériába száműzöttek és ott új büntetéseket követtek el, e manifestumunk az ily büntetésekre vonatkozó enyhítésében részesülnek csak.

8. Az előbbi fejezetben említett egyének, a kik eddig császári rendelet alapján nem nyerték vissza jogait, most az azóta született törvényes gyermekekkel együtt behelyeztetnek előbbi születési és származási jogaikba, de rangjuk, kitüntetésük, megkülönböztető jeleik vagy szolgálataik által érdemelt jogaik nélkül.

9. Azon lengyelországiak és a nyugati tartományokból valók, a kik kivándorlásra kényszerítettek és Szibériába vagy a tulajdonképeni Oroszország távoli vidékein telepedtek le, az ezen (paraszt) osztályt megillető jogaikba visszahelyeztetnek. Azok közülök, a kik visszatérni és szülőföldökön megtelepedni akarnak, az illető községtől bizonyítványt kötelesek kérni.

10. Munkáltsuk, ugy azok, a kik idegen segítséget vettek igénybe, mint a kik nem, ha visszatérnek, nem fognak üldöztetni az 1863. évi felkelés miatt, de két évig rendőri felügyelet alatt kell maradniuk, vagy addig, a meddig a főkomáromzó és a belügyminiszter szükségesnek tartja. Kivételnek a gyilkosok és gyújtogatók.

Finnland nagyhercegség részére külön manifestum bocsátatik ki.

Az orosz tábornokok Bulgáriában.

Szofiából május 22-iki kellel „kiváló forrásból” írják a „Pol. Correspondenz-nek”: Szobolev és Kaulbars tábornokok kétségbeesett erőfeszítéseket tesznek, hogy megtartsák állásukat Bulgáriában és kevésbé törvényes eszközökhöz is nyulnak. Minthogy mindenki tudja, hogy a fiatal fejedelemből az ő legfeljebb ellenük, a fondorlatok most kiváló képen a fejedelemből ellen irányulnak. Az illetők azt akarják elérni, hogy a fejedelemből azért nincs megelégedve az orosz tábornokokkal, mert erkölcsileg el van adva Ausztriának.

Minthogy az orosz sajtó nagy része szintén tábornok-miniszterek ellen foglal állást és hibáikat gyakran éles bírálat alá veszik az oroszok is, a tábornok-miniszterek minden áron bolgár pártot akarnak maguk köré gyűjteni. Természetesen itt is találkoznak olyanok, a kiket nem tart vissza meggyőződésük azokhoz csatlakozni, a kik néhány bankár és vasúti vállalkozó kezébe szeretnék játszani Bulgáriát, mint zsákmányt.

Nem, Rossnak egy szava sem volt. Ő arról gondolkodott, hogy az a déli arc az ives ajakkal ragyogó fekete szemekkel mily szép a tűz piros világításánál.

— Viola — kérde a nagynénje — milyen virágokat fogsz ma este hordani? — Még nem tudom néni — volt a válasz. Aztán, Ross felé fordulva azt mondá:

— Ross, ön engem annyira elkényeztetett az által, hogy virágaimat mindig ön választotta, hogy alig tudok magamnak választani.

— Alig tudom elképzelni, hogy Rossnak e téren valami különös jó ízlése volna — jegyzé meg lady Cumnor.

— Kegegy nagyon családok — mondá. Rossnak igen jó ízlése van.

— Akkor csak annyit mondhatok, hogy nagyon ügyel rá, hogy sohase mutassa — válaszolá lady Cumnor.

— En pedig azt hiszem, hogy jó ízlésének mindig jelét adja — mondá Leam, nem rettenve vissza a szép asszony gunyos arczifejezésétől.

— A kegyed védelme nagyon is indokolva van, válaszolá lady Cumnor egy majdnem kegyetlen mosollyal s oly éles hangszóval, minek következtében Leamnak arcába szökött a vér, a Ross szemei pedig haragtól égtek.

Lady Viola igyekezett olajat töltetni a felkorbácsoló szenvedélyekre.

A tábornokok ilyen hívei közé tartozik Burmov, a pénzügyminiszterium vezetője, egykor a konstantinápolyi orosz kórház oekonomusa, továbbá néhány ember, a kik gondviselésnek tartják Güzburgot és Jakovot. E szövetség említésre méltó tagja Zankov unokaöccse, a külügyminiszterium vezetője, olyan ember, a ki az orosz miniszterek protektója nélkül alig játszhatna szerepet Bulgáriában. Ide tartoznak végre az orosz ezredek, titkárok és mérnökök, a kik Bulgária rovására élnek és most tömegesen Oroszországba mentek, hogy intrigáljanak, természetesen a bolgár kincstár költségére.

E párt egyik ámitó eszköze a következő: Kaulbars tábornok meghagyta a rendőrség főnökeinek és a csapatok parancsnokainak, hogy a nép által deputatiokat küldessenek Moszkvába, a koronázásra. Ez ellen nem lehetne szólni semmit; de a tábornokok és híveinek tulajdonképeni céljuk az volt, hogy a köldötteket mint a bolgár nép igazi érzelmeinek tolmácsait mutassák be és kéressék velük az orosz tábornokoknak Bulgáriában való maradását. A szofiai képviselőtestület, a mely a fejedelemből elleni módon választott össze Szobolev idejében, küldött is deputatiót. Ennek tagjai a „Pol. Corr.” által már jelentett Molov, Szuknarov a szerb omladinai bolgár tagja és Keszkjakov ezredes, egy keletrumi ember, a ki Oroszországban töltötte egész életét. Szilisztria városa egy törököt választott erre a célra, de a többi községek senkit sem küldtek Moszkvába, legálább eddig nem jött közüdmásra.

A vidékről érkező tudósítások elég szomorítók. A tábornok-miniszterek emissáriusai járnak kelnek az országban és a népnek leggyöngyös oldalát tapogatják, hogy megnyerjék bizalmát. Azt híresztelik tudni, hogy az orosz miniszterek eltörölték az adót és hogy az előbb behajtott pénz nem jutott az állam pénztárába, hanem a bolgár conservatív miniszterek zsebébe, a kiket Szobolev végre szerencsésen előzött.

Ez igazság eredménye eddig az, hogy április havában milliók helyett néhány ezer frank folyt be az adópenztárába.

Abd-el-Kader életéből.

Abd-el-Kader halálát jelentik a lapok. Életéből igen érdekes dolgokat mond el a „P. H.”, melyből kiemeljük a következőket: Tizenöt éven át harcolt a francziák ellen, de mikor le volt győzve, mohamedán fanatizmussal belényugodott isten akaratába s tisztelettel érzett a nemzet iránt, mely győzelme után lovagiasan bánt vele.

Legyőzhetetlennek tartotta a franczia nemzetet, a mely őt le bírta győzni. Ezért soha nem eleinte nem is akarta elhárítani a nemzet kiadásait. Nagyön elszomorították őt a francziák vereségei, saját dicsőségét látta azok által kisebbitve. Saját tiszteletét, kik akkor Damaskusban jártak, hozzá mentek és örömet véltek neki szerezni azzal, hogy kicsinylőleg, megvetéssel szólalt egykori ellenségéről. Az emir ekkor felkelt és engedelmet kért, hogy pár percre ki kell menne. Mikor visszajött, a franczia becsületrend nagykeresztjét viselte mellén. Így tisztelte a legyőzötteket.

Nem igen szerette a kíváncsi látogatókat és csak azt fogadta el, a kit neki a franczia konzul ajánlott.

Félrevonultan élt egy városnegyedben, melynek megvette egymás után valamennyi házát. Mindegyik házának külön rendeltetése volt. Nagy gondot fordított különösen háremjére, melyet még élete utolsó éveiben is gyarapított szép fiatal lányokkal.

Tíz házat foglalt el a két fia, kik első nejétől származtak, kit fiatal korában igen gyöngőden szeretett; 1830-ban vette el Maszkarában, épen mikor az első szent háború készült.

— Még nem késő, mondá Rosshoz fordulva; ez az utolsó estvém; eljön velem s választ a számomra?

Ross előbb a Viola, aztán a Leam arcára nézett.

— Nagyon szívesen megyek, mondá. Leam, jöjjön velünk. Kegyednek is választok.

De arca még jobban kigyuladt, midőn a lady Cumnor sokat jelentő gunyos nevetését hallotta.

Csendesen haladtak hárman a virágház felé, lady Viola azt gondolta magában, hogy ha ő tudta volna, hogy Ross Leamot is elhívja, akkor ő bizonylyan nem kérte volna fel a virág választására. Azt reményelte, hogy néhány percig egyedül foglani lenni s csendesen társalogni s imo Volának úgy tetszett, mint ha Ross már is egészen megelégedett volna az ő ottlétéről.

A virágházba léptek s lady Viola alkalmatlannak találta, hogy hárman menjenek egy sorjában és ő elől ment. Ross nem látszott távozását észre venni; teljes megelégedéssel haladt társa mellett, egy pillanatra sem véve le szemét a Leam arcáról.

— Azt hiszem — mondá magában lady Viola — hogy ha itt hagynám őket sem venné észre távozásomat; nem éreznék hiányomat; ő egyenesen azért jött, hogy nekem válaszon virágokat s fogadom, hogy arra sem emlékezik, hogy a világban vagyok.

S a Viola nemes szívében nem volt harag szép vetélytársnője ellen, ki oly hirtelen

A városnegyed közepén levő legnagyobb házat mecsétté alakította át; ennek környékén lakik a 3—400 főnyi férfiakból, közből és gyermekekből álló algiri kíséret, mely az emirhez mindvégig hi maradt s a mely őt szüntelen szokta czimezni.

Arca megőrizte szabályos szépségét, komoly, mélabus jellegű; szempilláit arab szokás szerint, feketére kifestette, ami szemének táradt, szenvedő kifejezést adott. Kis bajszát és gondosan festett szakállt viselt. Kistermetű, nem igen izmos volt de iggees és ruganyos. Rendesen világoskék hosszú selemy kaftán volt rajta és fehér turbánjának redőit kacérul rendezgette.

A ház előtt, melyben lakott, mostanában is mutogatják a padot, melyen 1860-ban három éjszakán át örködött, hogy megvédhesse a keresztényeket, kiknek menhelyet adott.

Az akkori szíriai megszárlások alkalmával a damaskusi kormányzó mitsem tett a keresztények védelmére. De Abd-el-Kader a vele maradt algiriak kíséretében a keresztények segítségére sietett. Saját házában háromezret, a telegvárban tizezret helyeztet közölük biztonságba. Ez nem ment minden nehézség nélkül. Hét ízben járta be a várost, hogy a keresztényeket kiszabadítsa a fanatikus törökök kezei közül és ez alkalommal hét ember esett el az emir oldalánál.

A seikh-ül-islam parancsot adott, hogy meg kell támadni az emir házat. Abd-el Kader el volt készülve védekezni élet-haláláig védeni. A közelem már-már megkezdődött, de ekkor a laurani druzok sheikh-ja ezer emberrel jött segítségére és a támadók kénytelenek voltak visszavonulni.

Igy mentette meg Abd-el-Kader 13.000 keresztény életét.

Hunyadmegye.

— A történelmi és régészeti társulat közgyűléséről. —

Társulatunk ez évi közgyűlése rendkívül nagy érdeklődést keltett a május 30-án Déván a megyeház termében. E szokatlanul nagy érdeklődést egyebek között s különösen az a körülmény keltette, hogy a közgyűlésen Pulszky Ferenc, Szilágyi Sándor, Emich Gusztáv hírneves tudósaink, továbbá dr. Bendorfi bécsi egyetemi tanár is jelen voltak, ez utóbbit két asszisztens is magával hozván. Vendégeink tulajdonképen a gróf Kun Géza vendégei Maros-Németben. Midőn a nevezett tudósok Dévára érkeztek, Pulszky s szavakalatt mutatta be dr. Bendorfi: „Ajánlom Európa büszkeségét az archeológiának.”

A társulat közgyűlését gróf Kun G. nyitotta meg. Megnyitó beszéde ez alkalommal is egy nagybecsű értekezés volt az archeológia legújabb vívmányairól. Beszéde egész terjedelmében jegyzőkönyvre vétetett. Ugyanez az óvatosság is részeseült, hogy a m. tud. akadémia tiszteleti tagjai közé történt megválasztása fölött a közgyűlés örömet fejezte ki.

Kún Róbert társ. titkár jelentéséből kiemelem a következő közérdekű adatokat, melyek a társulat virágzó állapotát mutatják. Van a társulatnak ez idő szerint 22 tiszteleti, 53 alapító, 168 rendes és 236 pártoló és így összesen 479 tagja. Tartott az elmúlt évben a központban 12, a vidéken 2 s így összesen 14 választmányi ülés, csaknem mindenki felolvasókkal egybekötve. Vagyon állása meghaladja a 3000 forintot, évi bevétele az 1000 forint.

E jelentés után a felolvasások következtek. Első volt ezek között a dr. Sölym Fekete Ferencz „A hunyadmegyei helynevekről” kimutatván, hogy megyénkben több, mint 40 községnek mostani oláh neve tiszta magyar nevekkel van elferdítve, minők pl. Vornágy (Veremágy), Sibisel (Sebeshely), Füzesd (Füzes), Hosdát (Hasdát), Szuliget (Hosszuliget)

telen lépett közzéjük, ő sokkal nemesebb volt, mint hogy haragudott volna, de fájt. Egy tompa csúdlalmozás volt lelkében, hogy Ross miért szereti e fekete szemű leányt jobban, mint őt, kit gyermekkorától ősmert.

— Majdnem egész életemben szerettem őt, gondolta magában; és mégis Leam néhány nap alatt drágább lett előtte, mint én vagyok.

A mint előtök haladt, beszélgetésükből néhány szó hozzá is eljutott. Hallotta, midőn Ross azt kérdezte Leamtól, hogy mit tart a szerelem legfőbb tulajdonságának, s a leány azt válaszolta:

— Az önfeláldozást. A szerelemnek ez a legnemesebb tulajdonsága — mondá Leam. Sőt azt hiszem, hogy igazi szerelem nem is létezhetik nélküle. Ha ezt mondjuk, hogy szeretjük egymást, de áldozatkészségünkkel nem vagyunk képesek azt bebizonyítani, akkor én keveset adok arra.

En azt hiszem, hogy minden jó nőben meg van már ösztönszerűleg az önfeláldozási hajlam: az igazi jó nőnek az élete minden órában: önfeláldozás. De én most ezt inkább mondok azon nagy tettekre vonatkozólag, melyek az ember életét megjelölik, mint azon kisebbszert cselekvényekre, melyek az életet megnevezik. Volt ön a „Warner Mari” című szindarabban? Mint hősnő Warner Mari az eszményi képm.

— Nem ösmerem azt e szindarabot. Mi az a mi a hősnőben tetszik? kérde Ross.

— Egy bünt vállat magára, lopást,

Kristyór (Körös-Csör), Nozság (Nagyág) stb. Értekezése kiváló tetszésben részesült.

Utána Könyg Pál értekezett „A rathusra vallási reformjáról”. Ez értekezés tájajdonképen bevezetést képezi egy a jövő év folytatandó nagyobb tanulmányának a Mithras-kultuszról.

Téglás Gábor felolvasása „A római arany-bányászatról Boicán és Rudán” méltán keltett nagy figyelmet.

Végül dr. Hankó Vilmos értekezett „A dévai hideg sós forrás vegyi elemzéséről”. Méltán sorakozik ez értekezés is azon nagybecsű munkákhoz, melyeket dr. Hankó a hunyadmegyei ásványvizekről írt. Ma holnap egybe hordja az összes adatokat meggyógy- és ásványvizeiről megírandó monographiájához.

Téglás Gábor muzeumi igazgató és Könyg Pál könyvtárnok jelentései örömdetes, sőt meglepő gyarapodást tüntettek fel. A társulat könyvtára 3 év alatt 260 kötetre szaporodott. Muzeuma pedig annyi értékes és ritka tárgyat foglal magában, hogy Pulszky J. és dr. Bendorfi össze csapott kézzel adtak kifejezést csodálkozásuknak. Különösen a Mithras-cultus illető tárgyak tekintetében az összes muzeumnaknál gazdagabbnak nyilvánították.

A választmány egy harmada kisorsolatván, helyökre a következők választottak: gróf Eszterházy János, Lázár Farkas, Boda Imre, Réthi Lajos, Barcsay Kálmán, László Ignác, Torma Zsófia, Pogány György, Torony Sándor, dr. Hankó Vilmos, Lázár György és László Zsigmond. Pénztárnok lett dr. Reichenberger Zsigmond.

Dr. Bendorfi. Pogány Gy. főispán indítványára tiszteleti taggá választották. Megemlítem még a gyűlés folyama alatt hűvözlő távirat érkezett az aradi „Kölcsey egyetlől” és „A magyarországi kárpát-egyetlől” Készmárkról.

Közgyűlés után vendégeink a muzeumba mentek tanulmányozni a ritka becsű régiségeket, onnan pedig délután 2 órakor a nagyvendéglőbe, hol tiszteletükre díszebéd rendeztetett 80 terítéssel.

Et fecimus magnum áldomás majdnem estig. A toasztokat elhagynom. Így is hosszúra nyúlt tudósításom.

Dr. Pulszky, Szilágyi, Bendorfi s a később érkezett Fraknói és Babics 31 én délen gr. Kunn G., este pedig dr. Sölym Fekete vendégei lesznek.

Tudós vendégeink folyton a muzeumban dolgoznak. Junius 1-én V. Hunyadra, onnan Piskibe és Szászvárosra tesznek kirándulásokat.

R. I.

Irodalom és művészet.

Magyar színészek és színésznők életrajzi. Adat- Emlék- és Színműtár — ezim alatt egy igen érdekes vállalat első füzetét vettük a „Színészeti Közlöny” szerkesztője, Báthory Románcsik Mihály szerkesztő. Célja: a magyar színművészet lenyegével foglalkozó, hézagpótló történelmi művet írni, s az általa észben már összegyűjtött, részben még ezután gyűjtendő adatokkal, hozzá kíván járulni az egyetemes magyar színészet történetének megírásához.

Az egész mű 50 füzetre azaz öt kötetre van megállapítva, minden egyes kötet 10 füzetet foglal magában.

Minden egyes füzet önálló egészet képez és 10—15 életrajzot fog tartalmazni.

Az első füzet a köve kezű tartalommal jelent meg: Életrajzok: Blaha Lujza, Barabás-Fejér Lilla, Deézy Zsigmond, Foltényi Vilmos, Horváth Vinczéné, Mátrai B. Béla, Miklósy Gyula, Kenézy Csátr, Ujj Ferencz. Továbbá feltalálhatók az első füzetben: Miklósy Gyula naplójából emlékek

mit látszólag a férje követett el. Őt büntetik meg, s bezárják; és az asszonyt meg a férje is bűnösnek hiszi. Az igazság csak akkor jön napvilágra midőn az igazi tolvaj bevallja bűnét. A férj évek hosszú során szenved attól a gondolattól, hogy az ő szeretett felesége tolvaj; és az asszony is szenved, mert ő is tolvajnak tartja a férjét; s az asszony fájdalomát még az a hit is növeli, hogy férje a saját bűnéért hagyja őt szenvedni. Ezt nevezem én szerelemnek és önfeláldozásnak.

— És kegyed Leam megtenné-e ugyan ezt azért a kit szeret? kérde Ross.

— Megtenném-e? mondá Leam. Oh igen, a kit szeretek azért bizonyosan megtenném.

— Mily irigylendő teremés, a kit kegyed szeret, mondá Ross egy mely sobajjal. Tehát kedves Leam kegyednek az önfeláldozás a kedvencz erénye?

— Igen, mindig az volt és az is marad, válaszolá a leány.

— Vajjon, gondolt magában lady Viola, eszébe jut-e Rosznak, hogy én is itt vagyok. Természetesen, neki nincs ideje harag van szikszésem; de mégis szeretném tudni, hogy eszébe jut-e létezem?

Ross és Leam még mindig tovább haladtak, egymással elfoglalva.

(Folyt. következők.)

mészt törvényhozásában, az erő mindenségi hatalma igaz lehet anyagossá szabályos folyamata által... de a megnyitást megelőzőleg a vegytani fölbontás elmelethez bántatunk sem megmagyarázni, sem megvizsgálni nem tudja.

*

A tudomány fölvilágosíthat, de föl nem old; adhat képlemet, de nem ad nyugalmat; jól tart, de nem vált meg; mert földolozást, nyugalmat és megváltást, csak a hit adhat.

A végzetes liliumok.

(Elain szerzőjéről.)

V.

(14. Folytatás.)

— Viola, monda az ő gyöngéd hízog hangján, mely annál édesebb volt minél lésebben szurt, a tűzvilágánál minden hajszála úgy ragyog mint a vert arany. Nem képzeli mily nagyszerűen szép látványt nyújt a feje.

Lady Viola kellemes mosollyal nézett fel, remélve hogy Ross is mond hájára valami szépet, de a Ross szemei a hol-ló színű hajra voltak függesztve.

— Ő nem gondol vele — gondola a leány; s oly éles fájdalom járta át szívét, hogy forró könnyek jöttek a szemébe. Ő nem törődik vele, ha hajam olyan, mint a vert arany, vagy hollófeke. Neki mindegy. Ő nem érdeklikdik irántam, mióta az a másik elbűvölte.

S a leány kebléből egy hosszú mély sóhaj tört fel, mert ez az álom nagyon szép volt.

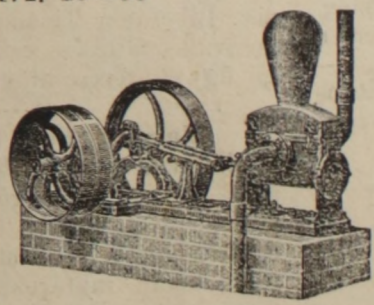
Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
BARTHA MIKLÓS.

Kívánatra képes árlajjaink bérmentve megküldetnek.

Nagy mennyiségű víz-emelésre, magán vizvezetésekre, gőzmalmok, szeszgyárak, serfőződékre, gőz és zuhany fürdők, gyárak ellátására általában ott hol gőzerő áll rendelkezésre, ajánlatos

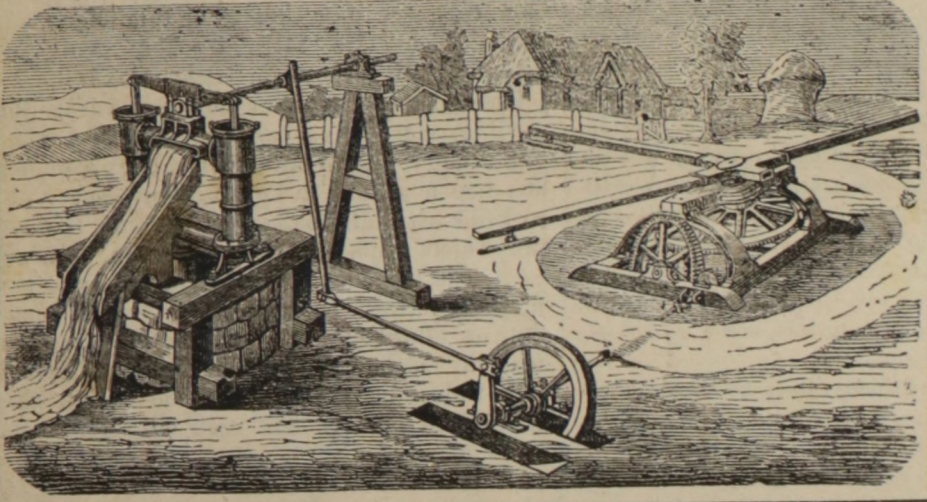
Állandó gőszivattyúk.

172. 10—38

A m. csatornázási és lecsapoló gazdasági szivattyúk ember vagy lóerőre gazdasági telepeken, hid építésekénél, birkaszódáknál egyszerű és szilárd szerkezeténél fogva nélkülözhetetlen.

Javító és szerelő műhelye a víziművészeknek.

Walser Ferencz fióktelepe Kolozsvárt
Bel-monostor-utca 12. szám.

BETEGH PÉTER

női-pipere raktára Kolozsvárt főter.

Bécsi bevásárlási utamból hazatérve, van szerencsém a n. é. helybeli és vidéki közönségnek becses tudomására hozni, hogy raktáramat az idénynek megfelelő és szakmámhoz tartozó legújabb

bel és külföldi árukkal gazdagon elláttam

ugy, hogy minden kíváncsiaknak teljesen megtekinthetők a pontos, szolid és jutányos árban való kiszolgálás által teljes megelégedést bizton kiérdemlendem.

Nagy választékban kaphatók

legújabb diszített és diszítetlen kalapok, diszítő kelmék, tollak és virágok.

Gyári raktár

legújabb napernyőkből — 50 krtól 15 frtig
legújabb por és eső köpenyekből 5 fttől 20 frtig.
legújabb selyem és gyapjú mántlektől 20 fttől 100 fig.

Teljes tisztelettel

Betegh Péter.

4. 38—100.

MOLL SEIDLICZ-POR

Ezen porok tartós gyógyhatása makacs gyomor- és altestbajok, gyomorgöres és elnyálkásodás, gyomorégés, rögzített dugulás, májbaj, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen 30 év óta folytonosan növekedő elismerésben részesül. Egy eredeti doboz használati utasítással 1 ft Hamisítványok törvényesen üldözöttek.

Csak akkor valódi, ha minden dobozon a gyárjegye: a sas és Moll sokszorosított czéglenyom. látható

Köszvény, csusz, mindennemű hasogatás és bennulás, fej-, fül- és fogfájás sikeres gyógyításához bedörzsölésre: borogatásnak

Francia borszesz és só

mindennemű sérülések és sebek, gyuladások és daganatok ellen. Bensőleg, vízzel keverve, hirtelen betegedés, hányás és kólika ellen. Egy üveg pontos utasítással 80 kr. [45.] [26—52]

Valódi, Moll védjeggyel és névaláírásával,
Moll A. gyógyszerész, császári királyi udv. szállító. **Bécs, Tuchlauben**

Raktárak. Kolozsvárt: Wolf János, Széki Miklós, Valentini A Dr. Ember Bogdán gyógyszerész uraknál és Dietrich Sámuel ur kereskedésben. Deesen Nik Ferencz urnál. Károlyi Fehértől Fröhlich F. és Mihály S. gyógyszer. uraknál, Brassóban, Jekelius F. gyógyszer. urnál. Marosillye. Hoffinger K. gyógyszer. urnál. M. Várhelyt. Bucher Miksa urnál. Petrozsény. Gerbert Gábor gyógyszer. urnál. Szerdahelyt Schimert K. F. gyógyszer. urnál. Segesvárt. Teutsch J. B. keresk. urnál. Sz. Régen Bück és Részler keresk. urnál.

DUCHONY JÁNOS

LEGNAGYQB HAZAI BUTOR RAKTÁRA.

Kolozsvárt, a Redoute [vigadó] épületében.

Legnagyobb választéka mindennemű asztalos-, esztorgályos és kárpitos munkáknak, nádfonott, fa és vas kerti butorok, mátrázok,

tükrök, paszomány munkák, függönyök, iroda berendezések.

Elvállaltatnak felelősség mellett és a lehető legjutányosabban kifizetési kelengyék. 91. 23—100.

Vidéki megrendelések a legpontosabban teljesítetnek.

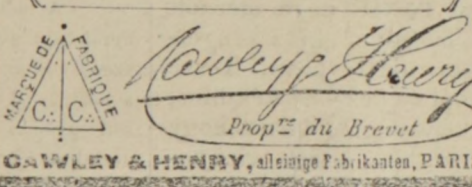
A legkifinomultabb cigarette-papír

293. 3—22

LE HOUBLON

francia gyártmány. Utánzások ellen figyelmeztetünk!!

(Ezen cigarette-papír csak egy valódi, ha minden egyes lapon „Le Houblon” van sajtoltva és minden doboz az itt alább látható védjeggyel van ellátva)

HIRDETÉSEK AZ

“ELLENZEK”

kiadónivalában felvétenek.

BELKIRÁLY-UTCA 16. szám.

TÉGLAGYÁR-TULAJDONOSOKNAK.

ajánlom gőz-, ló- és kézi füzemre szolgáló gépeimet, téglá, fedel-cserep, csövek sat. olesó gyártásához, különösen folyton működő kézi téglá-sajtóimat, a melyek más gyártási módokkal szemben a legnagyobb előnyöket és tetemes megtakarítást nyújtanak. 4000 pompás téglát előállítására csupán két egyén szolgáltatást igénylik s kitűnően használhatóak e mellett járda-folyosó-lapok, tűzhatalan kövek mészes- és cement-homokkövek sat. sajtolására, valamint fűtő légszáritott és előidomított kövek utánsajtolására. Árjegyzékek ingyen.

Jäger Louis, gépgyáros Ehrenfeld-Kölnben a Rajnán.

PORSCHÉ FERENCZ

mű-épület- és pléh-lakatos.

Ajánlom a helybeli valamint a vidéki közönségnek a legújabb műszerekkel ellátott és jól berendezett műhelyemet. Valamint mindennemű szakmához vágó munkák elkészítését u. m. műzárakat mindennemű rejték-zárakat, valamint kapu, ajtó és ablak felvasalásokat vert vasból, elkészíték vas rácsokat, sarkkerítéseket, ugyancsak vas ágyakat, bélégyző vasakat, téglából rakott kemenczék felvasalását és vas tűzhelyeket.

A felvállalt munkákat pontosan és mérsékelt ár mellett készítem el, miért is bátor vagyok a n. é. közönségnek az eddig is tanúsított pártfogását kérni.

Helybeli valamint vidéki megrendeléseket pontosan és gyorsan készítek el.

Lakásom Kolozsvárt, Belközép-utca 23. szám. 173. 25—25.

PORSCHÉ FERENCZ.

HUTFLESZ KÁROLY

KOLOZSVÁRTT.

megvásárol mindennemű magyar és osztrák állampapírt, sorsjegyet, arany és ezüst pénzemet, s leszámítol (escomptirt) mindentféle nyereményeket és szelvényeket három hóval a lejáratú idő előtt, s csakúgy minden bel és külföldi helyeken történendő bármily összegű fizetéseket.

AJÁNLJA DUSAN ELLÁTOTT FÜSZERTÁRÁT, BÖRKERESKEDÉSÉT

ugy saját gőz- (henger)- malmi

LISZTEIT,

ugyszintén kitűnő minőségű

fagygyugyertya és szappan-gyártmányait.

(44 7—12)

Kitüntetve a párisi világkiállításon 1882.

Triesztben

1882-ben arany

éremmel.

Erdélyi hegyi borok.

Teutsch B. Józseftől

Segesvárott.

Egyedüli bizományi és eladási raktár KOLozsvárt

CSIKI LUKÁCS

fűszer-, liszt-, ásványvíz-, esemege- és bór-üzletében.

főter 1. szám. Gróf Teleky Domokos-ház.

Fehér borok.

Csemege-borok.

Riesling kitűnő 130 75

finom 60 35

Muskotály igen fin. külön 120 70

finom 60 35

Leányka 94 58

Traminer, kitűnő az 1878-ik Párisi kiállításon 94 55

Traminer finom 60 35

Kövec, kitűnő 90 52

Som (furmint) igen finom 80 49

Rozsamád, kiváló finom 110 65

Valódi „Steinger” külön 110 65

Erdélyi fajt 90 53

Küküllőmenti virágkülön 135 80

Erdélyi, természetes édes és tizes asszu 135 80

Ritka-borok „Vins rares.”

Gyógy-borok.

1834-beli 160 95

1848 Bakator 150 90

(1879-ik Bécsi és 1879-ik Sz. (Fehér) kiállítás)

1862 Medgyesi 90 51

96. 5—11.

Pecsénye borok.

„Házi jelző” erős ó bór

igen finom 60 35

Nagyküküllőmenti külön 60 35

Kisküküllőmenti 55 35

Finom fehér asztali

borok, Liter

Csinosán kiállított erős

liteser üvegekben 70

1872 N. küllm. erős ó bór

1879 75

1879 Dános K. A. könyv

kellemes bor 60

Hazai piros 75

Vörös borok.

Carbenet franc. Gyógybor

„sauvignon franc. 110

Gyöngi 75

Burgundi 70

Médoc 65

Hazai piros 55

“MARGIT”

Gyógyforrás.

Ha az ezen, vagy összetételénél fogva nevezetes gyógyvizet a lélegzési, emésztési szervek idült hurutos bántalmánál, torok-, gége-, légcső- és hörgőbetegségeiben kiváló sikerrel használják: Budapestben Dr. Kórányi Frigyes, Dr. Gebhardt Lajos, Dr. Navrátil Imre, Dr. Póór Imre, Dr. Kéty Károly, Dr. Barbas József. — Bécsben Dr. Bambergor Henrik, Dr. Duschek egyetemi tanár és közorhási orvos urak. — Ezen tekintélyek nyilatkozatai szerint a Margit-forrás nemcsak mőtő versenytársa a Saltsai, — Gleichenbergi, — Gieshábi, — Raloini, — Vichyi, — Ensi s hason összetételű vizeknek, hanem gyógyhatásában azokat több tekintetben felül is mulja. — A málbetegségek klimatikus gyógyintézetekben, különösen az állomásos ismert és mi legelőzöttebb klimatikus gyógyintézet Görbisdorfban a Margit-forrás othonossá vált.

ES Szándékos félrevezetés elkerülése tekintetéből kérek a tekintetes orosi kar, egy a t. ez. közönség, hogy az eddig használt „Labi” név mellőzésével ezentúl csak a „Margit-forrás” elnevezést használni sziveskedjenek.

Borral használva a legegészségesebb és legkellemesebb ital.

KIZARÓLAGOS FÓRAKTÁR:

ÉDES-KUTYI.

magyar kir. udv. ásványvíz-szállítónál

BUDAPESTEN, ERZSÉBET-TÉR.

125. 7—12

A DIÁNA-FÜRDŐBEN.

naponta élvezhetők a jóhatású gőz és a legkényelmesebben ellátott porcellán v. rézkádás meleg fürdők, az utóbi házhoz is megrendelhető.

tisztelettel:

A Diana fürdő igazgatósága.

[216] [5—10]